

เตือนภัยการเกษตร

ช่วงวันที่ 28 พฤศจิกายน 2561- 4 ธันวาคม 2561

ภาคตะวันออก

1. มังคุด ออกดอก (ศวส.จันทบุรี)

● **เพลี้ยไฟ** บางครั้งมองดูตาเปล่าไม่เห็น สีเหลืองหรือน้ำตาลอ่อนเคลื่อนไหวได้รวดเร็วมักพบระบาดในช่วงที่อากาศแห้งแล้ง ทั้งตัวอ่อนและตัวแก่จะใช้ส่วนของปากเขี้ยวของใบและดูดกินน้ำเลี้ยงจากยอดอ่อน ใบอ่อนทำให้ยอดและใบแห้ง หักงอ แคระแกรน

การป้องกันกำจัด

สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัด ได้แก่ อิมิดาโคลพริด 70% ดับเบิ้ลยูจี อัตรา 3 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คาร์โบซัลแฟน 20% อีซี อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% เอสซี อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร เมื่อตรวจพบเพลี้ยไฟเฉลี่ย 0.25 ตัวต่อผลอ่อน ไม่ควรพ่นสารชนิดใดชนิดหนึ่ง ติดต่อกันหลายครั้ง เพราะจะทำให้เพลี้ยไฟต้านทานต่อสารฆ่าแมลงได้

2. ทูเรียน ออกดอก (ศวส.จันทบุรี)

● **หนอนตัวหนวดยาวเจาะลำต้นทูเรียน** ตัวเต็มวัยเพศเมียวางไข่โดยฝังไข่ได้เปลือกตามลำต้นและกิ่งขนาดใหญ่ หนอนกัดกินขนไชไปตามเปลือกไม้ด้านในไม่มีทิศทาง หรืออาจกัดควั่นเปลือกรอบต้น การทำลายที่เกิดจากหนอนขนาดเล็กไม่สามารถสังเกตเห็นได้จากภายนอก แต่เมื่อหนอนโตขึ้นจะพบขุยไม้ละเอียดซึ่งเป็นมูลของหนอนตามแนวรอยทำลายหรือตรงบริเวณที่หนอนทำลายกัดกินเนื้อไม้อยู่ภายในจะเห็นมีของเหลวสีน้ำตาลแดงไหลเยิ้มอยู่ ในระยะต่อมาจึงจะพบมูลหนอนออกมากองเป็นกระจุกอยู่ข้างนอกเปลือก เมื่อใช้มีดปลายแหลมแกะเปลือกไม้ จะพบหนอนอยู่ภายใน เกษตรกรจะสังเกตเห็นพบรอยทำลายต่อเมื่อหนอนตัวโตและอาจเจาะเข้าเนื้อไม้ หรือกินควั่นรอบต้นทูเรียนแล้วซึ่งจะมีผลทำให้ท่อน้ำที่อาหารถูกตัดทำลายเป็นเหตุให้ทูเรียนเริ่มทรุดโทรม ใบเหลืองและร่วง และยืนต้นตายได้

การป้องกันกำจัด

1. หมั่นตรวจดูผลทูเรียน เมื่อพบรอยทำลายของหนอน ให้ใช้ไม้หรือลวดแข็งเขี่ยตัวหนอนออกมาทำลาย
2. ตัดแต่งผลทูเรียนที่มีจำนวนมากเกินไป โดยเฉพาะผลที่อยู่ติดกันควรใช้กิ่งไม้หรือกาบมะพร้าวคั่นระหว่างผล เพื่อป้องกันไม่ให้ตัวเต็มวัยวางไข่หรือตัวหนอนเข้าหลบอาศัย
3. การห่อผลด้วยถุงมุ้งไนลอน ถุงรีเมย์ หรือถุงพลาสติกสีขาวขุ่น เจาะรูที่บริเวณขอบล่างเพื่อให้หยดน้ำระบายออก โดยเริ่มห่อผลตั้งแต่ผลทูเรียนมีอายุ 6 สัปดาห์ เป็นต้นไป จะช่วยลดความเสียหายได้
4. สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพเมื่อจำเป็นต้องใช้ คือ แลมป์ดา-ไซฮาโลทริน 2.5% อีซี อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คลอร์ไพริฟอส 40% อีซี อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คาร์โบซัลแฟน 20% อีซี อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นเฉพาะส่วนผลทูเรียนที่พบการทำลายของหนอนเจาะผลในแหล่งที่มีการระบาด พ่นหลังจากทูเรียนติดผลแล้ว 1 เดือน พ่น 3-4 ครั้ง ทุก 20 วัน

● **เพลี้ยไฟ** ทำลายใบอ่อน ยอด โดยใช้ปากดูดน้ำเลี้ยง ทำให้ยอดอ่อนแคระแกรน ใบหักและไหม้ ดอกแห้งและร่วง

การป้องกันกำจัด

สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัด ได้แก่ อิมิดาโคลพริด 70% ดับเบิ้ลยูจี อัตรา 3 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คาร์โบซัลแฟน 20% อีซี อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% เอสซี อัตรา 10 มิลลิลิตร

ต่อน้ำ 20 ลิตร เมื่อตรวจพบเพลิงไฟเฉลี่ย 0.25 ตัวต่อผลอ่อน ไม่ควรพ่นสารชนิดใดชนิดหนึ่ง ติดต่อกันหลายครั้ง เพราะจะทำให้เพลิงไฟต้านทานต่อสารฆ่าแมลงได้

- **ราทำลายดอกภายในดอกทุเรียน** จะมีสีดำเนื่องจากเชื้อราเข้าทำลายทำให้เกสรทุเรียนได้รับความเสียหาย

การป้องกันกำจัด

1. ตัดแต่งทรงพุ่มให้โปร่ง และกำจัดวัชพืชในแปลงปลูก เพื่อลดความชื้นสะสม
2. ควรใส่ปุ๋ยที่มีค่าไนโตรเจนให้เหมาะสม
3. หมั่นสำรวจแปลงปลูกอย่างสม่ำเสมอ หากพบว่า เริ่มมีภาวะระบาดของโรค ตัดส่วนที่เป็นโรค และเก็บเศษพืชที่เป็นโรคและใบที่ร่วงหล่น ไปเผาทำลายนอกแปลงปลูก และพ่นสารป้องกันกำจัดโรคพืชชาลิตามัยซิน 3 % เอสแอล อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ เฮกซะโคนาโซล 5% เอสซี อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือคอปเปอร์ออกไซด์ 85% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 30-50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ทุก 10 วัน
4. เมื่อพบการระบาดของโรค ควรหลีกเลี่ยงการให้น้ำแบบพ่นฝอย

3.เงาะ เตรียมความพร้อมในการออกดอก แตกใบอ่อน (ศวส.จันทบุรี)

- **หนอนศึบกิ่งไม้** ในระยะที่เงาะแตกใบอ่อน จะทำลายและทำให้เกิดความเสียหายมาก หนอนจะกัดกินใบเพสลาด รวมทั้งใบแก่ ทำให้การปรุงอาหารของใบไม้เพียงพอ

การป้องกันกำจัด

1. ถ้าโคนต้นเงาะโล่งเตียนไม่มีหญ้ารก ให้เขย่ากิ่งเงาะ ตัวหนอนทิ้งตัวลงที่พื้นแล้วจับไปทำลาย
2. ในระยะที่เงาะแตกใบอ่อน ถ้าพบหนอนควรพ่นสารฆ่าแมลงคาร์บาริล 85% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 60 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร

- **แมลงค่อมทอง** ตัวเต็มวัยกัดกินใบ ยอดอ่อน และดอก ใบที่ถูกทำลายจะเว้าๆ แหว่งๆ ถ้าระบาดรุนแรงจะเหลือแต่ก้านใบ และมีมูลที่ถ่ายออกมาปรากฏให้เห็นตามบริเวณยอด ตัวเต็มวัยเป็นระยะที่สำคัญที่สุด เพราะกัดกินส่วนต่างๆ ของพืช สีของตัวเต็มวัยจะเปลี่ยนไป ขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อม จึงพบมีหลายสี เช่น สีเหลือง สีเทา สีดำ และสีเขียวปนเหลืองเป็นมัน ตัวเต็มวัยที่พบบนต้นพืชมักพบเป็นคู่ๆ หรือรวมกันเป็นกลุ่มอยู่บนลำต้น เมื่อต้นพืชถูกกระทบ กระเทือน จะทิ้งตัวลงสู่พื้นดิน

การป้องกันกำจัด

1. ตัวเต็มวัยมีอุปนิสัยชอบทิ้งตัวเมื่อถูกกระทบ กระเทือน ใช้ผ้าพลาสติกกรองใต้ต้นแล้วเขย่าให้ ตัวเต็มวัยหล่นรวบรวมนำไปทำลาย
2. บริเวณที่พบระบาดควรพ่นด้วย สารฆ่าแมลง คาร์บาริล 85% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 60 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือคาร์โบซัลแฟน 20% อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร พ่นให้ทั่วในระยะที่เงาะแตกใบอ่อน 2-3 ครั้ง แต่แต่ละครั้งห่างกัน 10-14 วัน

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง

1.หอมแดง เริ่มปลูก (ศวส.ศรีสะเกษ)

- **หอมเลื้อย** อาการของโรคพบได้ที่ ใบ กาบใบ คอ หรือส่วนหัว เริ่มแรกพบจุดดำน้ำขนาดเล็กสีเขียวหม่น และขยายใหญ่เป็นรูปกลมหรือรี เนื้อแผลยุบลงเล็กน้อยบนแผลมีหยดของเหลวสีชมพูอมส้ม เมื่อแห้งจะเห็นตุ่มเล็กๆสีน้ำตาลดำเรียงเป็นวงรีซ้อนกันหลายชั้น ใบพืชจะไม่ตั้งตรงจะเอนล้ม ทำให้ดูเหมือนเลื้อย ใบบิด โค้งงอ หัวสีเขียว เลื้อยไม่ลงหัว ทำให้ต้นหอมเน่าเสียหายในแปลงปลูก เก็บเกี่ยวไม่ได้ หรือไปเน่าเสียในช่วงเก็บรักษา

การป้องกันกำจัด

1. แห้วพันธุ์หอมแดงที่ตัดแต่งใบและดอกออก ด้วยเชื้อไตรโคเดอร์มา อัตรา 1 กิโลกรัมต่อน้ำ 200 ลิตร
2. ฉีดพ่นเชื้อไตรโคเดอร์มา อัตรา 1 กิโลกรัมต่อน้ำ 200 ลิตร ในช่วงเวลาเย็น สัปดาห์ละ 2 ครั้ง เพื่อป้องกันการเกิดโรค

3. หมั่นตรวจแปลงสม่ำเสมอ หากพบโรคให้รีบถอนทิ้งและเผาทำลาย ฉีดพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดเชื้อรา เช่น โพรคลอราซ 50% ดับเบิ้ลยูพี อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร (ไม่ควรฉีดติดต่อกันเกิน 4 ครั้ง) ฉีดพ่นสลับกับสาร แมนโคเซป 80% บเบิ้ลยูพี อัตรา 40-50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร

● **หัวเน่าและ** อาการที่พบคืออาการเน่าปรากฏขึ้นบริเวณหัวและราก และลูกกลมขึ้นไปภายในลำต้นจนถึงยอด เมื่อภายในเน่าและเป็นเมือก อาการที่เห็นชัดภายนอกคือใบซีด และเหี่ยว เห็นบริเวณข้ำที่โคนต้น และที่บริเวณโคนของใบยอด มักพบอาการกับหัวหอมแดงที่ถูกฝนก่อนเก็บเกี่ยว

การป้องกันกำจัด

1. ทำความสะอาดเครื่องมือ เครื่องใช้ต่างๆ ทั้งก่อนและหลังการใช้งานในแปลงปลูก
2. หลีกเลี้ยงไม่ทำให้ส่วนต่างๆ ของพืชเกิดแผล เพราะเชื้อจะเข้าทำลายพืชทางแผล
3. เมื่อเริ่มพบโรค รีบขุดต้นที่เป็นโรคนำไปเผานอกแปลงปลูก
4. ไถกลบเศษพืชผักทันทีที่เก็บเกี่ยวแล้ว และทำการตากดินแล้วไถกลบอีกครั้ง
5. พื้นที่ที่เคยมีการระบาดของโรค ควรปลูกพืชหมุนเวียน เช่น ถั่วเหลือง ถั่วเขียว และข้าวโพด เป็นต้น
6. ฤดูถัดไปควรเลือกพื้นที่ปลูกที่ไม่เคยมีการระบาดของโรคนี้อีก และมีการระบายน้ำที่ดี
7. ก่อนปลูกพืช ควรไถพรวนดินให้ลึกเกินกว่า 20 เซนติเมตร จากผิวดิน และตากดินไว้นานกว่า 2 สัปดาห์ จะช่วยลดปริมาณเชื้อในดินลงได้มาก

2. มะม่วงหิมพานต์ แทนช่อดอก (ศวส.ศรีสะเกษ)

● **เพลี้ยไฟ** ดูดกินน้ำเลี้ยงยอดอ่อนหรือช่อดอกอ่อนทำลายยอดอ่อนทำให้หงิกงอ ช่อดอกใหม่ไม่ติดผล

การป้องกันกำจัด

สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัด ได้แก่ อิมิดาโคลพริด 70% ดับเบิ้ลยูจี อัตรา 3 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คาร์โบซัลแฟน 20% อีซี อัตรา 50 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ฟิโพรนิล 5% เอสซี อัตรา 10 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร เมื่อตรวจพบเพลี้ยไฟเฉลี่ย 0.25 ตัวต่อผลอ่อน ไม่ควรพ่นสารชนิดใดชนิดหนึ่ง ติดต่อกันหลายครั้ง เพราะจะทำให้เพลี้ยไฟต้านทานต่อสารฆ่าแมลงได้

● **ด้วงเจาะยอดอ่อน** ตัวเต็มวัยเป็นด้วงหนวดยาว เพศเมียวางไข่ในเวลากลางคืนโดยฝังไว้ใต้เปลือก หนอนจะกัดกินชอนไชตามเปลือกไม้ด้านใน ทำให้เกิดยางไหล หนอนอาจควั่นเปลือกจนรอบลำต้น ทำให้น้ำที่อาหารถูกตัดทำลาย เป็นเหตุให้ต้นมะม่วงทรุดโทรม ใบแห้ง และยืนต้นตายได้ สังเกตรอยทำลายได้จากขุยไม้ที่หนอนถ่ายออกมาบริเวณเปลือกลำต้น

การป้องกันกำจัด

1. หมั่นตรวจสอบเป็นประจำ โดยสังเกตรอยแผล ซึ่งเป็นแผลเล็กและชื้น ที่ตัวเต็มวัยทำขึ้นเพื่อการวางไข่ เมื่อพบให้ทำลายไข่ทิ้ง หรือถ้าพบขุยและการทำลายที่เปลือกไม้ให้ใช้มีดแกะและจับหนอนทำลาย
2. กำจัดแหล่งขยายพันธุ์โดยตัดต้นที่ถูกทำลายรุนแรง จนไม่สามารถให้ผลผลิตเผาทิ้ง
3. หนอนชนิดที่เจาะเข้าไปในลำต้น ใช้สารฆ่าแมลงคลอร์ไพริฟอส 40% อีซี เข้มข้น 3-5 มิลลิลิตร ฉีดเข้าในรู แล้วใช้ดินเหนียวอุด

5. หนอนชนิดที่เจาะกินได้เปลือกลำต้น ทำการพ่นสารฆ่าแมลง เช่น อิมิดาโคลพริด 10% เอสแอล อัตรา 30 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ อะซีทามิพริด 20% เอสพี อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ ไทอะมีทอกแซม 25% ดับเบิ้ลยูจี อัตรา 40 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร ให้ทั่วบริเวณต้นและกิ่งขนาดใหญ่

● **เพลี้ยแป้ง** ทั้งตัวอ่อนและตัวเต็มวัย ดูดกินน้ำเลี้ยงทำให้ใบเหี่ยว ช่อดอกไม่ติดผล ทำลายช่อดอกโดยการดูดกินน้ำเลี้ยงจากช่อดอกและผลอ่อน ตัวเต็มวัยรูปร่างลักษณะกลมรี หนูน รอบๆตัวจะมีปุยสีขาวคลุมรอบตัว ทั้งตัวอ่อนและตัวเต็มวัยดูดกินน้ำเลี้ยงจากใบช่อดอกและผลอ่อน ทำให้ใบเหี่ยวและช่อดอกไม่ติดผล มักพบร่วมอยู่กับมด โดยมีมดเป็นพาหะนำเพลี้ยแป้งให้เคลื่อนย้ายตามที่ต่างๆ ของมะม่วงหิมพานต์ โดยมดอาศัยน้ำหวานจากเพลี้ยแป้งที่ถ่ายออกมา

การป้องกันกำจัด

หมั่นสำรวจใบและยอดก่อนออกช่อ หากพบกลุ่มเพลี้ยแป้งเป็นปุยสี-ขาว และเริ่มมีราดำเกิดขึ้น พ่นสารฆ่าแมลงป้องกันกำจัด 2-3 ครั้ง ห่างกัน 7 วัน เพราะตัวอ่อนหลบอยู่ในใต้ท้องตัวเต็มวัยตัวเมียอาจยังไม่ตายจากการพ่นครั้งแรก โดยใช้สารต่อไปนี้ ได้แก่ พิริมีฟอส-เมทิล 50% อีซี อัตรา 20 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ มาลาไทออน 57% อีซี อัตรา 40 มิลลิลิตรต่อน้ำ 20 ลิตร

● **โรคช่อดอกแห้ง** ก้านช่อดอก เป็นจุดสีน้ำตาล จุดยาวรี เชื่อมติดกัน ทำให้ช่อดอกแห้งเป็นสีน้ำตาลดำ ร่วงหล่น พบการแพร่ระบาดหลังการระบาดของเพลี้ยไฟ

การป้องกันกำจัด

ฉีดพ่นช่อดอกด้วยสารพวกแมนโคเซป เช่น ไดเทน เอ็ม-45 อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร หรือ คอปเปอร์ออกไซด์ไฮดรอกไซด์ เช่น คูปราวิท อัตรา 50 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร